

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Офіційне інтернет-представництво

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №47/2017

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»

Відповідно до статті 107 Конституції України, частини другої статті 2 Закону України «Про основи національної безпеки України» п о с т а н о в л я ю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» (додається).
2. Затвердити Доктрину інформаційної безпеки України (додається).
3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

П.ПОРОШЕНКО

25 лютого 2017 року

Введено в дію
Указом Президента України
від 25 лютого 2017 року
№ 47/2017

РІШЕННЯ

Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року

Про Доктрину інформаційної безпеки України

Розглянувши внесений членом Ради національної безпеки і оборони України, Міністром інформаційної політики України Ю.Стецем на розгляд Ради національної безпеки і оборони України проект Доктрини інформаційної безпеки України, розроблений Міністерством інформаційної політики України, Рада національної безпеки і оборони України вирішила:

Схвалити проект Доктрини інформаційної безпеки України і запропонувати її Президентові України для затвердження.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.ТУРЧИНОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 25 лютого 2017 року
№ 47/2017

ДОКТРИНА інформаційної безпеки України

1. Загальні положення

Застосування Російською Федерацією технологій гібридної війни проти України перетворило інформаційну сферу на ключову арену протистояння. Саме проти України Російська Федерація використовує найновіші інформаційні технології впливу на свідомість громадян, спрямовані на розпалювання національної і релігійної ворожнечі, пропаганду агресивної війни, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України.

Комплексний характер актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері потребує визначення інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації та вільного обігу інформації.

Принципи, пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України визначені Стратегією кібербезпеки України, затвердженою Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України».

Доктрина інформаційної безпеки України (далі – Доктрина) визначає національні інтереси України в інформаційній сфері, загрози їх реалізації, напрями і пріоритети державної політики в інформаційній сфері.

Правовою основою Доктрини є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію

національної безпеки України», а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Терміни, що вживаються у Доктрині, мають таке значення:

стратегічні комунікації – скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави;

урядові комунікації – комплекс заходів, що передбачають діалог уповноважених представників Кабінету Міністрів України з цільовою аудиторією з метою роз'яснення урядової позиції та/або політики з певних проблемних питань;

кризові комунікації – комплекс заходів, що реалізуються державними органами України у кризовій ситуації і передбачають їх діалог із цільовою аудиторією з питань, що стосуються кризової ситуації;

стратегічний наратив – спеціально підготовлений текст, призначений для вербального викладення у процесі стратегічних комунікацій з метою інформаційного впливу на цільову аудиторію.

2. Мета та принципи Доктрини

Метою Доктрини є **уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики**, насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу **Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни**.

Доктрина базується на принципах додержання прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її законних інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення суверенітету і територіальної цілісності України.

3. Національні інтереси України в інформаційній сфері

Національними інтересами України в інформаційній сфері є:

1. Життєво важливі інтереси особи:

- 1) забезпечення конституційних прав і свобод людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації;

- 2) забезпечення конституційних прав людини на захист приватного життя;
- 3) захищеність від руйнівних інформаційно-психологічних впливів;

2. Життєво важливі інтереси суспільства і держави:

- 1) захист українського суспільства від агресивного впливу деструктивної пропаганди, передусім з боку Російської Федерації;
- 2) захист українського суспільства від агресивного інформаційного впливу Російської Федерації, спрямованого на пропаганду війни, розпалювання національної і релігійної ворожнечі, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України;
- 3) всебічне задоволення потреб громадян, підприємств, установ і організацій усіх форм власності у доступі до достовірної та об'єктивної інформації;
- 4) забезпечення вільного обігу інформації, крім випадків, передбачених законом;
- 5) розвиток та захист національної інформаційної інфраструктури;
- 6) збереження і примноження духовних, культурних і моральних цінностей Українського народу;
- 7) забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;
- 8) вільний розвиток, використання і захист мов національних меншин та сприяння вивченню мов міжнародного спілкування;
- 9) зміцнення інформаційних зв'язків з українською діаспорою, сприяння збереженню її етнокультурної ідентичності;
- 10) розвиток медіа-культури суспільства та соціально відповідального медіа-середовища;
- 11) формування ефективної правової системи захисту особи, суспільства та держави від деструктивних пропагандистських впливів;
- 12) створення з урахуванням норм міжнародного права системи і механізмів захисту від негативних зовнішніх інформаційно-психологічних впливів, передусім пропаганди;
- 13) розвиток інформаційного суспільства, зокрема його технологічної інфраструктури;
- 14) безпечне функціонування і розвиток національного інформаційного простору та його інтеграція у європейський і світовий інформаційний простір;
- 15) розвиток системи стратегічних комунікацій України;

- 16) ефективна взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства під час формування, реалізації державної політики в інформаційній сфері;
- 17) забезпечення розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційних ресурсів України;
- 18) захищеність державної таємниці та іншої інформації, вимоги щодо захисту якої встановлені законом;
- 19) формування позитивного іміджу України у світі, донесення оперативної, достовірної і об'єктивної інформації про події в Україні до міжнародної спільноти;
- 20) розбудова системи іномовлення України та забезпечення наявності іншомовного українського каналу в кабельних мережах та у супутниковому мовленні за межами України.

4. Актуальні загрози національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері

Актуальними загрозами національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері є:

- 1) здійснення спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підриг обороноздатності, деморалізацію особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань, провокування екстремістських проявів, підживлення панічних настроїв, загострення і дестабілізацію суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації, розпалювання міжетнічних і міжконфесійних конфліктів в Україні;
- 2) проведення державою-агресором спеціальних інформаційних операцій в інших державах з метою створення негативного іміджу України у світі;
- 3) інформаційна експансія держави-агресора та контрольованих нею структур, зокрема шляхом розширення власної інформаційної інфраструктури на території України та в інших державах;
- 4) інформаційне домінування держави-агресора на тимчасово окупованих територіях;
- 5) недостатня розвиненість національної інформаційної інфраструктури, що обмежує можливості України ефективно протидіяти інформаційній агресії та проактивно діяти в інформаційній сфері для реалізації національних інтересів України;
- 6) неефективність державної інформаційної політики, недосконалість законодавства стосовно регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері, невизначеність стратегічного наративу, недостатній рівень медіа-культури суспільства;

- 7) поширення закликів до радикальних дій, пропаганда ізоляціоністських та автономістських концепцій співіснування регіонів в Україні.

5. Пріоритети державної політики в інформаційній сфері

Пріоритетами державної політики в інформаційній сфері мають бути:

1. Щодо забезпечення інформаційної безпеки:

- 1) створення інтегрованої системи оцінки інформаційних загроз та оперативного реагування на них;
- 2) удосконалення повноважень державних регуляторних органів, які здійснюють діяльність щодо інформаційного простору держави, з метою досягнення адекватного рівня спроможності держави відповідати реальним та потенційним загрозам національним інтересам України в інформаційній сфері;
- 3) законодавче врегулювання механізму виявлення, фіксації, блокування та видалення з інформаційного простору держави, зокрема з українського сегмента мережі Інтернет, інформації, яка загрожує життю, здоров'ю громадян України, пропагує війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення територіальної цілісності України, загрожує державному суверенітету, пропагує комуністичний та/або націонал-соціалістичний (нацистський) тоталітарні режими та їхню символіку;
- 4) визначення механізмів регулювання роботи підприємств телекомунікацій, поліграфічних підприємств, видавництв, телерадіоорганізацій, телерадіоцентрів та інших підприємств, установ, організацій, закладів культури та засобів масової інформації, а також використання місцевих радіостанцій, телевізійних центрів та друкарень для військових потреб і проведення роз'яснювальної роботи серед військ та населення; заборони роботи приймально-передавальних радіостанцій особистого та колективного користування і передачі інформації через комп'ютерні мережі в умовах запровадження правового режиму воєнного стану;
- 5) оптимізація законодавчих механізмів реалізації зобов'язань України в межах Європейської конвенції про транскордонне телебачення щодо держав, які не є підписантами зазначеної Конвенції;
- 6) створення і розвиток структур, що відповідають за інформаційно-психологічну безпеку, насамперед у Збройних Силах України, з урахуванням практики держав – членів НАТО;

- 7) розвиток і захист технологічної інфраструктури забезпечення інформаційної безпеки України;
- 8) забезпечення повного покриття території України цифровим мовленням, насамперед у прикордонних районах, а також тимчасово окупованих територій;
- 9) розвиток цифрового мовлення, унеможливлення впливу на його інфраструктуру суб'єктів, що пов'язані з державою-агресором;
- 10) побудова дієвої та ефективної системи стратегічних комунікацій;
- 11) розвиток механізмів взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства щодо протидії інформаційній агресії проти України;
- 12) боротьба з дезінформацією та деструктивною пропагандою з боку Російської Федерації;
- 13) посилення спроможностей сектору безпеки і оборони щодо протидії спеціальним інформаційним операціям, спрямованим на зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності, підрив обороноздатності України, деморалізацію особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань, загострення суспільно-політичної ситуації;
- 14) виявлення та притягнення до відповідальності згідно із законодавством суб'єктів українського інформаційного простору, що створені та/або використовуються державою-агресором для ведення інформаційної війни проти України, та унеможливлення їхньої підривної діяльності;
- 15) унеможливлення вільного обігу інформаційної продукції (друкованої та електронної), насамперед походженням з території держави-агресора, що містить пропаганду війни, національної і релігійної ворожнечі, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України, провокує масові заворушення;
- 16) проведення розвідувальними органами України акцій сприяння реалізації та захисту національних інтересів України в інформаційній сфері, протидії зовнішнім загрозам інформаційній безпеці держави за межами України;
- 17) недопущення використання інформаційного простору держави в деструктивних цілях або для дій, що спрямовані на дискредитацію України на міжнародному рівні;

2. Щодо забезпечення захисту і розвитку інформаційного простору України, а також конституційного права громадян на інформацію:

- 1) стимулювання розвитку національного виробництва текстового і аудіовізуального контенту, зокрема шляхом створення системи квотування та проведення цільових конкурсів на надання грантів;
- 2) забезпечення функціонування Суспільного телебачення і радіомовлення України, у тому числі його належного фінансування;
- 3) створення системи мовлення територіальних громад, яка сприятиме розширенню комунікативних можливостей та зниженню конфліктності всередині громад;
- 4) підтримка вітчизняної книговидавничої справи, зокрема перекладів іноземних творів, забезпечення ними навчальних закладів і бібліотек;
- 5) розвиток правових інструментів захисту прав людини і громадянина на вільний доступ до інформації, її поширення, оброблення, зберігання та захист;
- 6) комплексна підтримка розвитку механізмів саморегуляції засобів масової інформації на засадах соціальної відповідальності;
- 7) підвищення медіа-грамотності суспільства, сприяння підготовці професійних кадрів для медіа-сфери з високим рівнем компетентності;
- 8) удосконалення законодавчого регулювання інформаційної сфери відповідно до актуальних загроз національній безпеці;
- 9) задоволення потреб населення тимчасово окупованих територій в об'єктивній, оперативній і достовірній інформації;
- 10) повне покриття території України цифровим та інтернет-мовленням замість аналогового і надання рівних можливостей доступу кожному громадянину до інформаційних ресурсів мережі Інтернет;
- 11) формування системи державної підтримки виробництва вітчизняного аудіовізуального продукту;
- 12) пропагування, у тому числі через аудіовізуальні засоби, зокрема соціальну рекламу, основних етапів і досвіду державотворення, цінностей свободи, демократії, патріотизму, національної єдності, захисту України від зовнішніх і внутрішніх загроз;

3. Щодо відкритості та прозорості держави перед громадянами:

- 1) розвиток механізмів електронного урядування;
- 2) сприяння розвитку можливостей доступу та використання публічної інформації у формі відкритих даних;
- 3) інформування громадян України про діяльність органів державної влади, налагодження ефективної співпраці зазначених органів із засобами масової інформації та журналістами;
- 4) проведення реформи урядових комунікацій;

- 5) розвиток сервісів, спрямованих на більш масштабне та ефективне залучення громадськості до прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- 6) сприяння формуванню культури суспільної дискусії;

4. Щодо формування позитивного міжнародного іміджу України:

- 1) ґрунтовне реформування системи представлення інформації про Україну на міжнародній арені;
- 2) розвиток публічної дипломатії, у тому числі культурної та цифрової;
- 3) активізація скоординованої інформаційної роботи закордонних дипломатичних установ України;
- 4) сприяння поширенню та розвитку системи іномовлення України;
- 5) створення та забезпечення функціонування правового механізму взаємодії державних органів з інститутами громадянського суспільства з метою інформаційної підтримки комерційної, гуманітарної, просвітницької, культурної та іншої діяльності таких інститутів за межами України;
- 6) постійний моніторинг пропаганди держави-агресора, розроблення та оперативна реалізація адекватних заходів протидії;
- 7) недопущення використання міжнародного інформаційного простору в деструктивних цілях або для дій, що спрямовані на дискредитацію України на міжнародному рівні;
- 8) реформування системи взаємовідносин з українською діаспорою шляхом забезпечення більш тісної співпраці та проведення ефективних заходів, зокрема в рамках комунікацій «від людини до людини»;
- 9) участь у міжнародних культурних заходах з метою представлення національної культури та ідентичності;
- 10) запровадження міжнародних культурних фестивалів в Україні з метою популяризації української культури та розвитку комунікацій «від людини до людини».

6. Механізм реалізації Доктрини

Рада національної безпеки і оборони України відповідно до Конституції України та у встановленому законом порядку має здійснювати координацію діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері.

Кабінет Міністрів України забезпечуватиме здійснення інформаційної політики держави, фінансування програм, пов'язаних з інформаційною

безпекою, спрямовуватиме і координуватиме роботу міністерств, інших органів виконавчої влади у цій сфері.

На Міністерство інформаційної політики України мають бути покладені в установленому порядку організація та забезпечення:

- 1) моніторингу засобів масової інформації та загальнодоступних ресурсів вітчизняного сегмента мережі Інтернет з метою виявлення інформації, поширення якої заборонено в Україні;
- 2) моніторингу загроз національним інтересам і національній безпеці в інформаційній сфері;
- 3) сприяння Міністерству закордонних справ України щодо донесення офіційної позиції України до іноземних засобів масової інформації;
- 4) формування поточних пріоритетів державної інформаційної політики, контролю їх реалізації;
- 5) координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України;
- 6) урядових комунікацій;
- 7) кризових комунікацій, зокрема під час проведення антитерористичної операції та в особливий період;
- 8) вжиття заходів в інформаційній сфері, пов'язаних із запровадженням правових режимів надзвичайного чи воєнного стану;
- 9) розроблення стратегічного нарративу і його імплементації;
- 10) вироблення і впровадження стратегії інформаційного забезпечення процесу звільнення та реінтеграції тимчасово окупованих територій;
- 11) розроблення та впровадження єдиних стандартів підготовки фахівців у сфері урядових комунікацій для потреб державних органів.
- 12) Для сприяння координації діяльності органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України та взаємодії з іншими державними органами в інформаційній сфері у Міністерстві інформаційної політики України може утворюватися в установленому порядку допоміжний орган.

На Міністерство закордонних справ України має бути покладено в установленому порядку:

- 1) формування та реалізацію стратегії публічної та культурної дипломатії України;
- 2) координацію інформаційної діяльності державних органів у зовнішньополітичній сфері;
- 3) забезпечення просування інтересів України за кордоном інформаційними засобами;

- 4) забезпечення донесення позиції України до керівництва іноземних держав, парламентів та урядів, зовнішньополітичних відомств, представників бізнесу та експертних кіл, широкої громадськості, сприяння просуванню позитивного іміджу України;
- 5) сприяння просуванню українських телеканалів у кабельні та супутникові мережі за кордоном;
- 6) забезпечення налагодження взаємодії з міжнародними партнерами як на двосторонній, так і на багатосторонній основі з метою застосування міжнародного досвіду та найкращих практик у контексті протидії інформаційним загрозам.

Міністерство оборони України має забезпечувати функціонування системи військово-цивільних зв'язків у місцях постійної дислокації та розгортання підрозділів Збройних Сил України, інших військових формувань, а також організовувати і забезпечувати:

- 1) зв'язки з українськими та іноземними засобами масової інформації щодо висвітлення ситуації в районі проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях;
- 2) протидію спеціальним інформаційним операціям, спрямованим проти Збройних Сил України та інших військових формувань;
- 3) супроводження інформаційними засобами виконання завдань оборони України;
- 4) донесення достовірної інформації до військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, зокрема через засоби масової інформації Збройних Сил України.

Міністерство культури України, Державне агентство України з питань кіно, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України відповідно до компетенції братимуть участь у забезпеченні захисту українського інформаційного простору від пропагандистської аудіовізуальної та друкованої продукції держави-агресора; розроблятимуть пріоритети і стимули розвитку українського кіно, телевізійного контенту, книгодрукування, зокрема висвітлення героїчного спротиву Українського народу російській агресії.

Служба безпеки України у межах компетенції має здійснювати:

- 1) моніторинг спеціальними методами і способами вітчизняних та іноземних засобів масової інформації та мережі Інтернет з метою виявлення загроз національній безпеці України в інформаційній сфері;

- 2) протидію проведенню проти України спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підрив конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності України, загострення суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації.

Розвідувальні органи України у процесі здійснення розвідувальної діяльності мають сприяти реалізації та захисту національних інтересів України в інформаційній сфері за кордоном, протидіяти зовнішнім загрозам інформаційній безпеці держави.

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України забезпечуватиме в межах компетенції формування і реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації, телекомунікацій та користування радіочастотним ресурсом України.

Національний інститут стратегічних досліджень має забезпечити науково-аналітичне та експертне супроводження процесу формування і реалізації державної інформаційної політики.

7. Прикінцеві положення

Зважаючи на особливі умови і ведення проти України агресивної інформаційної війни не лише на її території, але й у світі, забезпечення реалізації Доктрини можливе лише за умови належної координації заходів, здійснюваних усіма державними органами. Ключові заходи відповідно до положень Доктрини визначатиме Рада національної безпеки і оборони України.

Суб'єкти реалізації державної інформаційної політики у взаємодії з інститутами громадянського суспільства в межах компетенції забезпечують реалізацію Доктрини, а також за необхідності вносять обґрунтовані пропозиції щодо корегування її положень.

Глава Адміністрації Президента України І.РАЙНІН